ניבים ופתגמים - מתקדם

ניב הוא צירוף מילים קבוע שהמשמעות שלו שונה ממשמעות המילים. פתגם הוא משפט שלם שמביע חוכמת חיים. (פתגמים ומשמעותם)

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

דוגמאות ניב: שבר את הראש, התאמץ לחשוב פתגם: כל ההתחלות קשות

1 התאימו לכל פתגם את המשמעות שלו (כתבו את האות).

הפתגם	המשמעות
1. _____ סוף מעשה במחשבה תחילה	**א.** כדאי לתכנן לפני שעושים
2. _____ יגעת ומצאת, תאמין	**ב.** מי שמתאמץ, מצליח
3. _____ אין עשן בלי אש	**ג.** מי שמנסה לעשות יותר מדי, לא מצליח בכלום
4. _____ תפסת מרובה, לא תפסת	**ד.** לכל אחד יש טעם משלו
5. _____ על טעם וריח אין להתווכח	**ה.** לכל שמועה יש סיבה כלשהי

2 נכון או לא נכון?

1. הפתגם כל ההתחלות קשות אומר שלא כדאי להתחיל דברים חדשים. נכון / לא נכון
2. מי שהרים ידיים, ויתר. נכון / לא נכון
3. פתגם הוא משפט שלם שמביע חוכמת חיים. נכון / לא נכון
4. מי ששבר את הראש, נפצע בראש. נכון / לא נכון
5. ניב הוא צירוף מילים קבוע שהמשמעות שלו שונה ממשמעות המילים עצמן. נכון / לא נכון

3 כתבו במשפט או שניים.

1. בחרו פתגם אחד מהמשימה הראשונה, וכתבו מצב שבו הוא מתאים.

_____

_____

פתרונות - ניבים ופתגמים - מתקדם

לבדיקה אחרי שפתרתם לבד.

1

1. **סוף מעשה במחשבה תחילה - א (כדאי לתכנן לפני שעושים)**
2. **יגעת ומצאת, תאמין - ב (מי שמתאמץ, מצליח)**
3. **אין עשן בלי אש - ה (לכל שמועה יש סיבה כלשהי)**
4. **תפסת מרובה, לא תפסת - ג (מי שמנסה לעשות יותר מדי, לא מצליח בכלום)**
5. **על טעם וריח אין להתווכח - ד (לכל אחד יש טעם משלו)**

2

1. **הפתגם כל ההתחלות קשות אומר שלא כדאי להתחיל דברים חדשים. - לא נכון**
2. **מי שהרים ידיים, ויתר. - נכון**
3. **פתגם הוא משפט שלם שמביע חוכמת חיים. - נכון**
4. **מי ששבר את הראש, נפצע בראש. - לא נכון**
5. **ניב הוא צירוף מילים קבוע שהמשמעות שלו שונה ממשמעות המילים עצמן. - נכון**

3

1. **תשובה אישית. לדוגמה: כל ההתחלות קשות - ביום הראשון בחוג חדש.**

הסבר קצר: איך מבינים ניב

1. קוראים את כל המשפט, לא רק את הניב.
2. שואלים: האם הכוונה היא באמת למילים עצמן?
3. מחפשים מה הניב אומר על האדם: מה הוא מרגיש או עושה.
4. בודקים שהפירוש מתאים למשפט.

דוגמה פתורה

”כשהקבוצה הפסידה, המאמן יצא מהכלים.”
המאמן לא יצא מכלי. הקבוצה הפסידה, והוא הגיב בחוזקה.
הפירוש: **כעס מאוד**

טעות נפוצה: להבין ניב מילה במילה. מי ששבר את הראש לא נפצע: הוא התאמץ מאוד לחשוב.

רוצים עוד דפים? יש דפי עבודה חינם בעוד נושאים ומקצועות
moremora.co.il/דפי-עבודה
שתפו עם ההורים בקבוצת הכיתה